

NAŠA VAS

Skrili nameni in
tajni cilji v delovanju,
to so lastnosti vseh
meščanskih strank.
„Selo“.

ŠKE STRANKE ZA SLOVENIJO.

znaja vsak četrtek.
pol leta 20 Din. (80 K)
za inozemstvo 10 Din. (40 K)
za Ameriko 35 Dinara letno
5 Dolarjev

in upravnništvo lista:
Celje, Razlagova ulica 12.
Glavni urednik: Anton Novačan.

Oglasi za vsak mm višine stolpca (64 mm) K 1-20
Mali oglasi do 30 mm stolpca (64 mm) . . K 1-
Pri stalnih inseratih znaten popust.

Program Zveze Zemljoradnikov.

6. Gozdarstvo. Gozdarstvo je za poljedelstvom najvažnejša vrsta gospodarstva, nekaj, ker gozdovi zavzemajo silne površine, nekaj zavoljo važnosti gozdnih proizvodov za kurjavo, stavbo in za razne industrijalne porabe. Če se oziramo poleg teh neposrednih še na posredne koristi, ki nam jih dajejo gozdovi s tem, da zadržujejo naglo zlivanje vode in vodnih plazov v doline in da povoljno uplivajo na klimo sploh, tedaj je nesporna dolžnost vsakega posameznika in državne uprave, da varuje gozdove pred pretiranim brezvesnim in nekoristnim sekanjem. Posebno skrb je posvetiti ohranjanju in povzdigi gozdov na takih pravih gozdnih zemljiščih, ki jih ni mogoče izkoristiti za druge rasti, ali vsled sestavine tla (kamenitost, gramozne sipovine) nesposobnega za kakoršnokoli poljedelsko produkcijo, ali vsled svoje lege (skalovitost, velike nadmorske višave), na kateri ne bi mogla uspevati nobena druga poljedeljska rast. Poleg ohranjanja in povzdige gozdov mora se povdariti tudi vprašanje o razumnem in pravilnem izkoriščanju vseh gozdov; to vprašanje je eno najvažnejših v gospodarski politiki države. Eksploatacija in povzdiga gozdov, brez ozira čegavi so, se mora podvreči neposredni kontroli države. Nikakoršno delo posameznika v gozdih ne sme biti v nesoglasju z interesi celote. Zveza Zemljoradnikov bo delovala z vsemi sredstvi na to, da preidejo gozdovi počasi v državne roke in zato ona nasprotuje vsem koncesijam, ki se dajejo privatnim kapitalističnim podjetjem nad gozdnimi objekti.

Revnim in takim, ki nimajo svojih gozdov, dolžni so listi, ki hoste imajo, dajati proti plačilu in pod kontrolo države in samoupravnih teles potreben material za stavbe in kurjavo, če ni v bližini državnih gozdov.

7. Rudarstvo. Rude so splošno narodno dobro. Eksploatacija (izkoriščanje) rud se vrši pod državnim nadzorstvom, ne samo kar se tiče predpisov o delavcih, delu in stanovanjih, temveč tudi, kar se tiče učinkovanja, ki ga ima rudnik na poljedelstvo v okolju. Država se mora udeležiti eksploatacije rudnikov v največji meri, kjer pa to ni mogoče, mora biti država deležna kar največ na dobičku privatnih eksploatacij rudnikov.

8. Vodne sile. Vodna sila je splošno narodno dobro in jo lahko izkoriščajo samo država, samoupravna telesa in zadržne organizacije. Vodne sile se naj uporabljajo pred vsem za dela in naprave, ki so na splošno narodno korist.

9. Lov in ribolov. Lov mora biti takšen, da se čim bolj in čim razumnije izkoristi ta vrsta gospodarstva, na drugi strani pa se mora obvarovati kmetovalčeva imovina (usevi,

sadeži in plodi) pred škodami, ki jih lahko lov napravi. Lov je pravica zemljišnega lastnika, ki pa lahko to svojo pravico odstopi drugim osebam po sklenjeni pogodbi.

Ribolov je treba tako urediti, da se čim bolj izloči privatno kapitalistično načelo in se zamenja z združnim, kakor pri samem lovu na ribe, tako tudi pri prodaji rib. Na ribolov je treba posebno paziti, kadar se sklepajo trgovske pogodbe in konvencije. Zveza Zemljoradnikov zahteva, da se povzdigi ribolova posveči posebna skrb, posebno z načinom umetnega razplojevanja rib in s preprečanjem uničevanja še malih rib.

10. Industrija. a) Za poljedelstvom in gozdarstvom je poljedelska in obrtna industrija najvažnejša vrsta gospodarstva in tudi najbolj vezana za poljedelstvo. Obrtna politika se mora ozirati tudi na interese vasi. Po vaseh je treba oživeti in pospeševati vse one obrti, ki služijo neposredno poljedelski produkciji; toda obrtno znanje je treba širiti tudi na kmetih, da bi kmetje sami lahko izvrševali v svojem gospodarstvu potrebno rokodelstvo in da bi čim bolj izkoristili delovne sile v družini.

Tudi v obrti je treba v največji meri upoštevati združno načelo, ki bo izboljšalo in okrepilo gospodarski položaj obrtnikov. Tudi je treba z vsemi sredstvi delovati, da povzdignemo in pospešimo strokovno znanje obrtnikov.

b) Fabrična industrija je v naši državi še le v povojih. Zaradi njene gospodarske važnosti jo je treba čim bolj pospeševati, pred vsem zaradi izdelovanja vseh surovin, katere ji nudijo ostale gospodarske vrste, posebno poljedelstvo, gozdarstvo in rudarstvo. Za to je potrebno, da omejimo kar najbolj v znatni meri izvažanje surovin iz države, če že ni mogoče, da ga popolnoma ustavimo, in da nameslo surovin izvažamo ves višek naših pridelkov v obliki industrijalnih izdelkov. Organizacija industrije mora biti popolnoma v skladu z interesi društva in posameznih gospodarskih vrst. Privatna kapitalistična organizacija ne more zadovoljiti ne delavca, ne konzumenta in tudi ne producenta, ki dobavlja surovine. Zato je potrebno da zamenjamo po stanju gospodarskega razvitka privatno kapitalistično osnovnico z združno podlago, ali pa da vstvarimo državna ali samoupravna industrijalna podjetja. Posebno pa mora biti predelovanje poljedelskih produktov v rokah kmetovalca samega.

Država mora imeti neposredno nadzorstvo nad celo industrijsko produkcijo in nad pogoji dela. Zveza Zemljoradnikov je mnenja, da delavsko vprašanje še ni izčrpano, ako delavci dosežejo povoljni delovni čas in povoljne mezde, tudi ne, ako dosežejo dobre cene živeža, ki po-

vzročijo nizke cene za proizvode kmetovalca. Zares bi za enkrat to koristilo delavcem kot maloštevilnemu razredu, toda posledice tega bi bile: na eni strani manjša produkcija, na drugi pa oškodovanje drugih gospodarskih vrst, posebno kmeta, ker bi padle cene njegovim produktom. Zveza Zemljoradnikov pa hoče, da delavec preneha že enkrat biti najemnik in da postane deležen, ne samo dela, ampak tudi rezultatov v vsakem podjetju. Samo tako slatišče odgovarja interesom vsega narodnega gospodarstva.

Razen tega Zveza Zemljoradnikov zahteva za delavca vse gospodarske zdravstvene in kulturne pogoje, za njihovo telesno in duševno zdravje, kakor tudi za njih blagostanje.

11. Trgovina. Trgovina kot posredovalka med producentom in konzumentom je opravičena samo v toliko, v kolikor skrajšuje čas in prostor in služi nakupovalnim in prodavalnim koristim družbe. Povsod tam, kjer zadruga, samoupravna telesa ali država ne morejo zavzeti mesto privatne trgovine, je potrebno, da dobi trgovina tudi tako obliko. Zato morajo biti v trgovini vedno in edino le merodajni interesi društva.

Zunanja trgovinska politika mora odgovarjati v polni meri gospodarskim koristim naroda. Ona mora pripravljati pot za lažje in koristnije izvažanje vseh viškov domačih proizvodov; ona mora na koristni način osigurati uvažanje tujih proizvodov, ki so potrebni širokim slojem naroda in katerih ni mogoče dobiti doma ali vsaj ne v dovoljni količini (surovine za predelovanje, polufabrikati, fabrikati).

Tu je treba posebno skrbeti za to, da omogočimo v našem narodnem gospodarstvu predelovanje poljedelskih proizvodov. (Agrarna industrija.)

12. Kredit. Dokler bo kapital igral v narodnem gospodarstvu ulogo, ki jo ima danes, bo kredit kot sredstvo za doseg kapitala važen gospodarski činitelj. Toda kakor kapitalu, tako je treba tudi kreditu vzeti možnost, da bi izkoriščal in slabil široke vrste delovnega naroda. Zato je treba organizirati kredit tako, da se kreditiranje javlja kot izraz društvene vzajemnosti, a ne kot sredstvo za brezobzirno izkoriščanje.

Hipotekarni-zemljišni kredit treba, da organizirajo država, samoupravna telesa in zadruga.

Osebnostni in stvarni kredit je treba organizirati na združni podlagi.

Oderuštvo bank in posameznikov je treba z vso energijo pobijati.

13. Novčanice. Izdajanje novčanic se ne sme prepustiti privatnemu kapitalu. Samo država ima pravico izdajati novčanice.

14. Promet. Prometna sredstva služijo celemu društvu in zato je potrebno, da skrbi obilno za nje.

Vse ceste in pota na suhem napravljajo država iz svojih sredstev, ohranjajo jih pa samoupravna telesa. Cest mora biti kar največ, tako, da nobena vas ni brez zveze z glavno prometno mrežo.

Železnice morajo biti v državnih rokah. Vsi za gospodarstvo važnejši kraji morajo biti zvezani z železnicami. Tarifna politika mora biti taka, da se omogoči vsem domačim proizvodom, posebno poljedelskim, povoljno prometovanje doma in izvažanje na svetovni trg.

Brodarski promet mora biti v državnih rokah in tarifna politika taka, da odgovarja gospodarskim interesom države. Z vsemi silami moramo delati, da omogočimo plovnost vseh večjih rek in da po potrebi izgradimo plovne kanale.

Poštni-telegrafski in telefonski promet je treba pospeševati, da bodo zveze hitre in sigurne. Zveza Zemljoradnikov ne bo popustila v zahtevi, da se tudi po vaseh okoristijo s temi napravami v polni meri.

15. Finančna politika. Finančna politika države in samoupravnih teles se mora odmerjati po gospodarskih zmožnostih naroda in mora počivati na razumnem varčevanju.

Država in samoupravna telesa morajo iskati sredstev za svoje potrebe v pogresivnem obdačenju, v prvi vrsti vseh tistih dohodkov, ki ne izvirajo iz neposrednega dela, a v drugi vrsti še le v obdačenju dohodkov, ki izvirajo v delu samem.

Zveza Zemljoradnikov zahteva krepko progresivno davčno obremenjenje za vse liste, ki so si med vojno pridobili imelja in bogastvo, in za vse liste, ki si še danes delajo bogastvo s tem, da po ceni kupujejo proizvode od ljudstva in jih drago prodajajo v tujino, ali pa po ceni kupujejo v tujini neobhodne živežne potrebščine in jih za visoke cene ljudstvu prodajajo.

Zveza Zemljoradnikov bo skrbela, da se odpravijo monopoli na sol in petrolej in da se zamenjajo z monopoli na luksuz.

Trošarina na življenjske potrebščine zmanjšuje njih konzum in s tem škodljivo upliva na produkcijo. Trošarina je nepravilna, ker goni liste, ki ne uživajo nikakoršnih blagodatí mesta, da sodelujejo v plačevanju in povrh še kaznuje liste, ki s prinašanjem življenjskih potrebščin lajšajo življenje mestom. Zato Zveza Zemljoradnikov zahteva, da se odpravi trošarina za vse poljedelske proizvode.

Konec.

Domača politika.

Tiha kriza v naši vladi traje dalje. Demokrati in radikalci se prepirajo, katera stranka bo imela več ministrov v prenovljeni vladi; posebno ogorčen boj vodijo radikalci proti ministru notranjih del g. Pribičeviću. To ministrstvo je zato važno, ker lahko stranka ki ga ima v rokah, precej vpliva na javno življenje, posebno ob času volitev. Radikalec g. Protić pa stoji ob strani in čaka, da pride njegova ura. G. Radić še vedno noče v Beograd; ima tajni sporazum z g. Protićem, da v danem trenutku skupaj vzameta vladno roko in potem dosežeta spravo med Srbi in Hrvatimi. Naš g. Korošec pa opazuje, da bi se brez njega kaj ne zgodilo, ker je že sit opozicije. Samostojneži pa se majojo zdaj na levo zdaj na desno. Tisti, ki se nagibljejo na levo, bi radi nazaj k Zemljoradnikom, ker vidijo in vedo, da bodo za kmeta kaj dosegli samo v zvezi z Zemljoradniki. A tistim, ki se nagibljejo na desno, je pa sitno, da bi šli iz vlade, ker je lepše v Beogradu delati visoko politiko, kakor pa doma gledati revščino in zbežnost svojih volilcev. — G. Dr. Kukovec, minister za socialno politiko, se bo baje umaknil in prepustil to mesto g. Dr. Žerjavu. — Po zadnjih poročilih iz Beograda bo dal minister za kmetijstvo g. Pucelj oslavo, nekateri poslanci SKS pa izstopijo iz vladne večine in se pridružijo nam Zemljoradnikom. Koliko je na tem resnice, izvemo v kratkem.

Svetovna politika.

Naš najbližji sosed Italija se zvija v socialnih krizah in težavah. Slavke, nemiri in oboroženi spopadi so v Italiji na dnevnem redu. V Trstu je stavka in fašisti in komunisti se preganjajo kakor sovražniki v vojni. Preteklo soboto so fašisti ubili delavskega voditelja Müllerja, drugega voditelja Girardija pa težko ranili. V Gradiški pa so zažgali delavsko zbornico. Zanimivo je, da Italija ne najde miru ravno v Primorju, ki nam ga je ugrabila. V Trstu pa ne bo prej miru, dokler nad tem slovenskim mestom ne zaplapola jugoslovanska zastava. —

V Ameriki v Washingtonu se vrši konferenca velikih držav o vprašanju razorožanja. Amerika predlaga, da bi odpisala vsem državam, ki so pri njej zadolžene, polovico dolgov, ako sprejmejo njen predlog o razorožanju.

V Bolgariji stojijo pred sodnijo vsi tisti politiki in državniki, ki so to nesrečno deželo pogнали v vojno proti Srbom. Kar jih imajo bolgarske oblasti v pesteh, jih gotovo obsodijo, drugi krivci pa živijo po svetu z denarjem, ki so si ga nagrabili med vojno in si ne upajo domu.

Med Rusijo in Nemčijo se pripravlja zblizanje in sporazum. Najprej se bodo sporazumeli o trgovskem prometu, pozneje nameravajo skleniti tudi politični sporazum.

Italijani in Francozi se pisanogledajo. Italija predlaga, da bi se Jugoslavija razorožala, ker se ital. vojska raspada. Tako ji je zabrusil v obraz predsednik francoske vlade g. Briand. Italijani so ogorčeni in pišejo v svojih listih, da so oni Francijo rešili v svetovni vojni. V Turinu so razbili in požgali francoski konzulat, kakor lani našega v Trstu. Zdaj se pa Francozom opravičujejo, nam se pa lani niso.

Pravijo mislijo . . .

Pravijo, da smo Slovenci imeli pod Avstrijo vse kar nam je samo srce pozelelo. Imeli smo svojo univerzo, tehniko, vse mogoče srednje šole; davkov nismo plačevali in tudi v kasarne nas niso zapirali. Naši vojaki so bili sami oficirji, Nemci pa so jim čizme čistili in na frontah za nas umirali. Pravijo, da smo pod Avstrijo igrali veliko ulogo v evropski, da ne rečem svetovni politiki. V Parizu, Petrogradu, Londonu in New Yorku so kar na ušesa vlekli, kako brni v Ljubljani, Mariboru in Celju. Naši duhovniki in prelati so cesarice spovedovali in . . . skrajka, poznal nas je ves svet. Treba je bilo samo reči: „Jaz sem Slovenec!“ In veliki narodi so nas takoj po nosu poznali. Ah, kje so tisti blaženi časi . . .

Križek.

Domače vesti.

Vsem prijateljem in zaupnikom, ki so naš pokret pozdravili in prijavili svoje sodelovanje, izrekamo na tem meslu prisrčno zahvalo. Tistim zaupnikom iz vrst Samostojnežev in klerikalcev pa sporočamo, da bomo začeli z organizacijo Zemljoradniške stranke za Slovenijo, čim prinesemo naš program v celoti. To je s četrto številko. Za sedaj prosimo, da pridobivate novih zaupnikov in da začnete z organizacijo „vaških svetov“ na mesto krajevnih odborov klerikalnih in samostojnih. Član naše stranke je lahko vsak kmet, delavec in tisti duševni delavec, ki je na katerikoli način dokazal, da mu je blagor kmeta na srcu. Pravila in štatut stranke objavimo pravočasno pred sklicanjem ustanovnega občnega zbora Zemljoradniške stranke za Slovenijo. Vsa pojasnila daje uredništvo „Naša Vas“ Celje.

Sneg. Padel je sneg in še pada v gostih belih kosmih. Padel je na lrdna zmrzla tla in bo po vsem videzu obležal do spomladi. Pokrajina je dobila pravo zimsko lice in začele so se vse nadloge in radosti zimskega življenja. Po cestah drvijo sani, zvončki cingljajo, a Sv. Miklavž bo letos imel obilo skrbi za toplo zimsko obleko. Zdaj so uboge ptice, ki nimajo toplega zavetja, še bolj pa so ubogi otroci, ki jim revni stariši ne morejo dati tople hrane, tople obleke in toplega obutja.

Od pokrajinskega namestništva v Ljubljani smo prejeli članek „Deca — deci“, v katerim poziva g. namestnik našo deco, da bi se prilikom Miklavža spomnila z malim darom svojih stradajočih bratcev in sestríc v Rusiji. Dolgega članka vsled pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti. Pozivamo pa vse banke, vse bogataše in vse tiste Slovence, ki so pred vojno v Rusiji kaj zaslužili, da se v obilni meri odzovejo hvalevredni in ljudomili akciji pokrajinskega namestnika g. Ivana Hribarja.

Porotna zasedanja v Celju v l. 1922 se vrše: 6. marca, 12. junija, 11. septembra in 11. decembra.

Cankarjeve akademije priredi Del. izobr. društvo „Svoboda“ povodom tretje obletnice Cankarjeve smrti dne 11. novembra v 18 krajih po celi Sloveniji. V Celju bo akademija dne 12. dec. zvečer. Predava g. Podbevšek.

Imenovanja. Za upravitelja drž. kmet. šole na Grmu je imenovan kmet. svetnik g. Bohuslav Skalicky. — Strokovnim učiteljem IX. čin. razr. sta imenovana: inž. Fran Kropivšek na kmet. šoli v Sv. Juriju ob j.ž. žel. in inž. Ferd. Voučina na kmet. šoli na Grmu, za strok. učitelja X. čin. razr. pa Fr. Wernig na vinarski in sačarski šoli v Mariboru.

Razglas. Občinsko sodišče za pobijanje draginje v Celju je na svoji seji dne 25. nov. 1921 določilo sledeče maksimalne cene:

Mleko: Za 1 Liter 8 K. — Pri tem so si člani sodišča svesti težkih prehranjevalnih razmer zaradi velikega pomanjkanja krme vsled letošnje suše, vendar pa apelirajo na kmetovalce, naj tudi oni nekaj malega žrtvujejo za mestno prebivalstvo, ki ničesar ne pridela zase, pač pa mora vse kupiti. Nekaj usmiljenja je treba izkazati posebno deci, ki brez mleka ne more živeti.

Meso: za 1 kg prvovrstnega govejega mesa 24—26 K, brez kosti 30 K (v mesnicah).

Za 1 kg mesa druge vrste 16-18 kron, brez kosti 24 K (stojnice), pričemur se določi, da se nad 20% kosti ne sme vtehtati.

Za 1 kg prvovrstnega telečjega mesa 24 K, druge vrste 18—20 K. — Glede vtehtanja kosti velja isto določilo kot pri govedini.

Drobovina: vampi 14, pljuča 14, obisti 20, možgani 8, jetra 20, loj 20—30 kron za 1 kilogram.

Svinjina se ne maksimira.

Cene kruhu se bodo še določile, vendar pa je že sklenjeno, da morajo peki peči na vsak način tudi žemlje v teži po 5 dkg z 1 K.

Občinsko sodišče za pobijanje draginje v Celju, dne 25. nov. 1921.

Predsednik: dr. Rus.

Po svetu.

Ljudje brez vratu. So ljudje, pri katerih so vratne kosti zrasle v eno in s to napako je obenem v zvezi nenaravno razviti gollanec. Prva rebra so pomaknjena gori, a prsni koš se nahaja čisto pod glavo. Tako rasli ljudje nimajo vratu, pa lahko vendar doživijo visoko starost. Kaj je vzrok tej nenormalnosti, ni znano.

Letanje brez motorja. Po mirovni pogodbi je Nemcem prepovedano v vojski rabiti letala z motorjem. Zato Nemci na vse načine poskušajo, da bi iznašli letalo brez motorja, ki bi letalo kakor ptica.

Pišejo, da se jim je to posrečilo. Nekí Klemperer je izumil tako spravo, s katero se leta brez motorja. S to spravo je Klemperer preletel v 13 minutah 6 angleških milj (9 km)

Treba jim milijon naseljencev. V Avstraliji se lahko naseli milijon ljudi na prostornih neobdelanih zemljiščih. Tam delajo živo propagando, da bi te naseljence privabili iz Evrope. Toda težko je v današnjih časih, ko povsod manjka ljudi, privleči čes široko morje toliko ljudstva.

Spreminjanje ženske v možkega in narobe. Angleški učenjak Dr. Kru je na sestanku učenjakov pokazal, kako je žabo ženskega spola pretvoril v žabo možkega spola in da je ta žabjek imel potomce. Na tem sestanku učenjakov so tudi pokazali, kako se doseže, da dobi kokoš lepo perje petelina.

Nova država. V Srednji Ameriki so sklenile republike Guatemala, Honduras, Salvador, Nikoragva in Kostarika, da ustanovijo skupno državo pod imenom Federacija Centralne Amerike, Nova država bo imela enega samega predsednika, en sam parlament in eno samo vojsko. Lep primer sloge in edinstva v današnjih časih cepljenja in razpadanja.

Velikanski topovski naboj so izkopali v vasi Ave v Belgiji. Ta naboj se je zaril 20 metrov v zemljo, ne da bi bil eksploziral. Težak je 1000 kilogramov.

Rodovitna žena. Gospa Raure iz Omehe v Zedinjenih državah Severoameriških se je poročila, ko je bila stara 14 let. Danes je stara 41 let in je rodila že 22 otrok. Poročila se je dvakrat.

Zakopani zakladi. Leta 1402 so obglavili v Hamburgu dva morská roparja Sterterbekerju in Gedeku in njih tovariše. Pred smrtjo je prosil Sterterbeker sodnike, da bi oprostili smrtno kazen vsem njegovim tovarišem, mimo katerih bo on letel — stali so po vrsti — potem ko mu odsekajo glavo. Njegovo prošnjo so uslišali in on je letel 15 korakov brez glave. Ker se je rabelj bal, da bodo vsi drugi oproščeni, je udaril njegovo telo brez glavo z mečem in ga zvalil na zemljo. Ta Sterterbeker ni hotel pred smrtjo povedati, kje je zakopan velikanski zaklad, ki ga cenijo na 36 milijonov kron. Zdaj so ga pa izkopali v Hamštatu v Nemčiji. Tako so našli zaklad, ki so ga iskali stolecja, ker so vedeli, da so ti morskí roparji imeli veliko naropanega. Imeli so celo roparsko floto in še le nemška zveza trgovskih mest „Hanzabund“ jih je v pomorski bitki premagala in ujela.

Mož z 283 nevestami. V Parizu se vrši te dni sodnijska obravnava proti nekemu pustolovu Landru, ki je obtožen, da je imel 283 nevest in da je 10 njih ubil in sežgal, druge je pa oropal in osleparil. Landru je najel v okolici Pariza vilo in vabil k sebi s pomočjo oglasov po časopisih svoje žrtve. O izidu tega procesa bomo še poročali.

Legenda o sv. Gralu.

Sv. Gral pomeni v krščanski legendi tisto posodo, s katero je Jožef iz Arimateje prestregel kri Jezusa Kristusa, ko je bil na križu razpet. Jožef iz Arimateje je to posodo skrbno čuval, njegovi nasledniki pa so jo prinesli v zapadno Evropo, kam, se ne ve. Tu so to posodo dolgo skrivali. Dolgo se ni vedelo, kje čuvajo sv. Gral, potem so začeli vpletati v to legendo razne kraje. Naš slovenski raziskovalec starin, Žunkovič, trdi, da je legenda o sv. Gralu nastala v prvem stoletju po Kristusu na Štajerskem in navaja za to te le dokaze. Ustmeno sporočilo o sv. Gralu se omenja najprej na Francoskem. A potem je nastala legenda med 7. in 8. stoletjem po Kristusu. O tem pričajo imena krajev, ki se omenjajo v Parsivalu, junaku, ki je zadnji stražil sv. Gral. Posebno se omenja kraj Gandin, ki je po Žunkovičevi trditvi naš Hajdin pri Ptujju. Vse do leta 1846 se sploh ni vedelo, da zares obstojajo imena Gandin (Hajdin), Tra (Drava) in Rohas. Splošno so mislili, da se nahaja sv. Gral v Španiji na gori Monsalvač. Ta gora je skalovita in težko dostopna; na njej se nahaja trdni grad za čuvarje sv. Grala. Kot zadnjega omenja legenda Parsivala, ki da je bil zelo lep, toda neumen mladenič. To legendo so postavili v Španijo samo zato, pravi Žunkovič, ker so krajevna imena v njej podobna španskim. Monsalvač, trdi Žunkovič, da je naš Boč pri Poljčanah.

Eschenbach, nemški pesnik opisuje pot k sv. Gralu s pesmijo, v kateri med drugim pravi, (po Simrovkem prevodu v novo nemščino) takole: Ais am Rohas ich im Steierland Abenteuer sucht und fand Da kamen tapfere windsche Männer Entgegen mir als Lanzenrenner.

Mnogi so dvomili, da beseda „windisch“ pomeni toliko kakor slovensko. Vemo pa, da se v starih kronikah imenuje često vsa slovenska zemlja kot „Indija“.

Tudi imena v legendi o sv. Gralu, trdi Žunkovič, da so slovenska. Baruc, Baruch, da je oznaka za čuvarja, za varuha. A Kundra, iz katere je napravil Wagner v svoji veliki operi „Parsifal“ prekrasno ženo, ki zapeljuje s svojo lepoto možke, po Žunkoviču pomeni „kundro“ kakor na Spodnjem Štajerskem imenujejo pokvarjeno ženo.

Parcival je, kakor pravi legenda, lep, toda neumen mladenič, a stari pregovor pravi, da imajo bedaki srečo. V nekaterih krajih na Slovenskem pravijo za človeka, ki je neumen in ima poleg tega še pod vratom gušo (krof), da je prča. prčav, prčavi in prčati se. V legendi o Parcivalu se ta prčavost (krof) večkrat omenja in od tod izvaja Žunkovič ime Parcival.

Gral, misli Žunkovič, da pride od besede „grola“, kar pri vzhodnih Slovincih pomeni kapljo krvi.

Tako Žunkovič. Mi pa prosimo naše čitatelje, da nam sporočijo, če najdejo kje na Slovenskem sledove te prekrasne legende o Parcivalu.

A. N.

Potovanje v Macedonijo.

Čakal sem na vlak na beogradskem kolodvoru in Bog mi je priča, da nisem sovražil tistih solunskih židov, ki so v gruči razpravljali o valufi in menjavali med sabo neke zamazane papirje. Tudi me ni dolgočasila mlada Angležinja, ki je imela usta podobna školjki in je, oborožena z vsemi modernimi pridobitvami za potovanje, stopicala po ozkem peronu samozavestno kakor general. V nekem kotu je poležkala skupina Albancev, težakov in delavcev, ki so čakali na vlak, raztrgani, ubogi in udani v svojo usodo. Žandarji so delali red med ženskami, ki so se preveč stiskale okoli okenca, kjer prodajajo vozne listke; neka slabotna ženska, ubogo oblečena, je v gneči omedlela in so jo polivali z vodo. Potem so jo odnesli v restavracijo in ji dali črne kave. Krik malega fantička, njenega sina, jo je spravil na noge, bolj kakor črna kava. Vlak so končno postavili in vsuli smo se v vagon. Našel sem prazen kupe in se razveselil, da bom sam. V tistem trenutku pa vstopi mlad mož, lepo oblečen, izlizen in z obnašanjem „kulturnega“ človeka. Potem so zunaj sprevodniki zavijžgali, zatulila je lokomotiva in vlak je začel ropotali svojo monotono pesem gibanja in napora.

Moj sopotnik z obnašanjem „kulturnega“ človeka se je razširil na svoji klopi. Najprej je klop pognil s pisanim kocom. Potem je snel klobuk in privlekel iz potne torbice mehko čepico. Dal jo je na glavo in si samozavestno oddahnil, češ, zdaj smo sopotniki. Ogledal me je od glave do nog in se ustavil s pogledom na mojih velikih čevljih. Vedel sem, da ugiba, kdo in kaj da sem in kam potujem. Videl sem, kako prevdarja, ali bi me nagovoril ali ne. Da bi ga prehitel, sem ga nalašč sunil z nogo in se opravičil „Pardon“. Začela sva pogovor in si povedala, kaj in kako smo in kam potujemo. Bil je trgovec in po prvih besedah sem spoznal, da je Slovenec. Govoril sem na nalošč štokavski in mi nisem izdal svoje domovine. Bil je po poslih tri dni v Beogradu, zdaj potuje v Skoplje in potem nazaj v Slovenijo. Pravil je svoje utise iz Beograda, tožil o draginji, se hudoval na beogradske stene in nazadnje, ves ogorčen, obsodil beogradsko kaldrmo, to je prodni ilak po beogradskih ulicah, ki ni ravno prijeten za pešce. Odgovoril sem mu njemu in vsem takim ljudem s „kulturnim obnašanjem“, da je vsak kamen beogradske kaldrme oškropljen s krvjo srbskih junakov v boju za svobodo proti tolikim sovražnikom. Umolknil je moj sopotnik na tiste moje besede in me je gledal strahoma od strani, kakor da sem jaz kak „državotvorni element“.

Jaz pa sem bil vesel, da vsaj iz vlaka lahko opazujem to srbsko deželo, o kateri smo toliko brali že v

mladih letih, o kateri smo sanjali po celjskih in graških ječah in kjer se je začela in, po čudnem naključju usode, tudi nehala velika svetovna vojna. Vlak pa hiti in ne da očem, da bi se ustavile na gričih, ki se vlečejo verigasto južno od Beograda, tvoreč znani teren, ki je bil po zimi smrt bežičim Potiorekovim soldatom. Kar vidiš iz vlaka, hitro beži mimo tebe, hitro kakor čas. Utisi pa so bili jesenje orumenelo polje, gola drevesa, žalost pokrajine pod visokim oblačnim nebom. Tuhtam v polju čreda goved ali ovac, posamezen človek, gospodar ali pastir, ki stoji nepremično in gleda naš vlak, in pa okoli črede neutrudno begajoči kosmati psi. Vasi nisem videl. V Srbiji jih ni kakor pri nas, takih dolgih vasi, temveč stoje hiše posamez, vsak gospodar za sebe ima svoj dom bolj na samotni, do soseda je daleč. Hiše so zidane, štirioglate, s kapastimi strehami, spodaj so prostori za živino, ali pa je klet, zgoraj pa stanovanje za ljudi. Take hiše sem videl tudi v Bosni in v Ukrajini, pri nas pa jih ni in na Hrvaškem tudi ne. Naselja vidiš iz vlaka malo; le okoli postaj, ki so za brzivlak ali mesta ali palanke (trgi) je živo življenje. Tu prodajajo vaščanke, ki so od severa brhke in krepke žene, proti jugu pa vse bolj drobne in vitke, svoje sadje, grozdje, jabolka in orehe popotnikom. Poslopja postaj so vsa nova, ker so stara Nemci na svojem begu večinoma podrli, in vsa so, skozi celo Srbijo, enako sivkasio pobeljena in imajo pravične postajne napise, namreč v cirilici in latinici. Izenadi te, kako je vsepovsod čisto, kako so ljudje resni, a vendar prijazni in uslužni. Na postajah postaneš nervozen, ker cilj potovanja je daleč, in če kaj, te zanima, koliko bo še vožnje do tja in do lja. Vlak opravlja vestno svojo dolžnost; beži, hiti, dan pa se nagiblje h kraju. Na obzorju vstajajo mrakovi, v pokrajini blede obrisi, neke temne ptice krožijo ob obronkih gozdov, počasi in stanovitno, kakor da bi z višave iskale svoje nočne zavelje.

Sprevodnik je prižgal v kupeju svetilko in naenkrat je nastala zunaj noč kakor na povelje. Zopet se ukvarjam s svojo neposredno okolico, ki ni nič drugega, nego so štiri rumene stene kupeja, sta dve dolgi klopi in moj mili sopotnik in čepica na njegovih glavi.

Zavžil je pol mastne krače in jo zalil z neko pijačo iz trebušaste steklenice; nato je popravil pisani koc in legel oprezno po dolgem na klop. Zatisnil je oči, zavzdihnil nakratko in je začel „spati“ dostojno, kakor se spodobi človeku s „kulturnim“ obnašanjem. Predno pa je resnično zaspal, me je parkrat pogledal s svojim mirnim, topim, plavim očesom, brez izraza kakor prašiček. (Dalje prihodnjič.)

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Fellerja prijetno dišečega „Elsafluida“ pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 špecialno steklenico skup z zamotom in poštnino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 318, Hrvatska.

Previdni ljudje iščejo vedno pri kupovanju najbolj zanesljiv in zmožni vrec. Popolno zaupanje zasluži svetovno znana eksportna tvrdka H. Suttner, Ljubljana št. 979 od ktere ure, uživajo svetovni glas, ker vsaka Suttnerjeva ura, tudi najcenejša ima zanesljivi dober stroj. Ta tvrdka ima veliko zalogo verižic, prstanov, raznih predmetov iz zlata in srebra in drugih koristnih potrebščin.

Kupim okrogel les
na vagon naložen franco vsake postaje v tuk. okolici ali franco Celje in tudi stoječ les v vsaki množini. Ponudbe poslati na
IVO ČATER,
parna žaga v Celju.

Širite list „NAŠA VAS“

Priporočila se tvrdka
PETEK & DRUG,
CELJE
trgovina s špicerijskim in kolonijalnim blagom in kupuje vse izdelne pridelke po najvišjih dnevni cenah.

15-4

Manufakturna in modna trgovina

na debelo

na drobno

FR. KARBEUTZ, CELJE,
Kralja Petra cesta št. 3.

3-2

Naznanilo!

Dovoljujem si Vas vljudno opozoriti, da imam redno v zalogi vse v vojaško opremo spadajoče predmete. Izdelujejo se vse vrste uniform, čepic, kakor za vojake, železničarje, policijo, žandarje, finančne stražnike, poštarje, ognjegasce itd.; istotako tudi vsakovrstne športne čepice za gospode, dame in otroke. Velikanska zaloga kožuhovine in kožuhovinskih izdelkov. Prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča naročila ter izdelujem iste točno in po najnižji ceni.

Svitle kožuhovine se prevzamejo v snaženje kakor tudi vse vrste kožuhovine čez polelje v shrambo. Kože vseh vrst se prevzamejo v ustrojenje. Surove kože kupujem po dnevni ceni

M. FRÖHLICH

krznarija in izdelovalnica čepic
CELJE, Kralja Petra cesta 11

15-4

USNJE

vseh vrst po najnižji dnevni ceni dobite pri tvrdki

F. FAGANEL
Gosposka ul. 26
CELJE.

15-4

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

!rot kosmetikum

9-1

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštnino za vsakega:

3 dvojnate ali 1 špecialna steklenica 48 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 špecialnih steklenic 168 K

24 dvojn. ali 8 špecialnih steklenic 280 K

36 dvojn. ali 12 špecialnih steklenic 394 K

Poštnine prosto na Vašo pošto. Kdor čenar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

Primo: Elsa obliž za kurja očesa 5 K in K 7-50; Elsa mentolni klistri 42 K; Elsa postalni prašek 14 K; Pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 76 K; Elsa kolonska voča 41 K; Elsa šumskimiris 41 K; Glycerin 6 in 30 K; Lysol, Lisoform 30 K; Kineski čaj 3 K; Elsa mrč. snl prašek 15 K; Sirup za podgene in miši po 8 in 12 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsatrg št. 318, Hrvatsko.

Samo v hiši št. 25!

M. Baumgartner

CELJE ☐ Gosposka ulica št. 25 ☐ **CELJE**

Velika zaloga vsakovrstnega novega pohištva domačega in tujega izdelka.

Divani, madraci, pernice, odeje, i. t. d.

➡ **Kompletna oprema za novoporočence.** ➡

Cene zmerne.

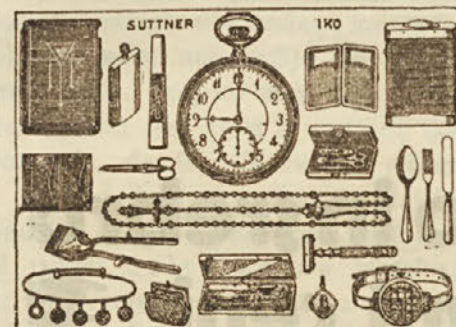
17-1

Delo solidno.

Našli bodete

verižice, prstane, uhane, narokvice

za lastno uporabo in darila predmete v zlatu, srebru, nakite, ure, in krstne spominske obeske, ter od raznih potrebščin

kaj iščete

pri znani firmi Suttner po najnižjih dnevni cenah v najlepšem modernem izdelku.

Žlice, nože in vilice, škarje, žepne nože, doze za cigarete in duhan, strojeve za brijanje, nažigače i. t. d.

vsebuje sjajni katalog s slikami od

Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana, št. 979.

12-1

ČEVLJE

za moške, ženske in otroke dokazano najboljše kakovosti iz prvih tu-in inozemskih tovarn, kupite najceneje v največji izbiri v veletrgovini in razpošiljalni

R. Stermecki, Celje,
štev. 383.

Slovenski cenik z več tisoč slikami se pošlje zastonj. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar. 32-4

Naznanilo!

Naznanjam cenj. občinstvu da sem prevzel na Kralja Petra cesti (poleg bivše graške mitnice)

špecerijsko trgovino = Srimz =

Potruditi se hočem kolikor mogoče z nizkimi cenami in prvovrstnim blagom pridobiti čimvečji delokrog mojih odjemalcev ter se slav. občinstvu za obilen obisk priporočam

Anton Fazarinc
trgovina s špecerijo, kolonijalnimi blagom, semeni in dež. pridelki.

13-4

FRANC SODIN

tovarna strešne in zidne opeke
LJUBEČNO pri CELJU,
:: poštni predal 73 ::

Gostilna in veleposestvo Bukovžlak 15-

FRANJO BIGAJ
urar državne železnice
CELJE, GLAVNI TRG 14

Zaloga zlatnine in srebrnine kakor tudi žepnih in stenskih ur in budilk najboljše vrste po najnižjih cenah. Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah proti 2 letnemu jamsivu. 26-4

Prepričajte se sami

da kupite

najceneje in najsolidneje obleke za gospode in dečke. Sukno najfinejše vrste za gospode in dame.

Vse krojaške potrebščine pri tvrdki

Celje IVAN MASTNAK Celje
Kralja Petra cesta št. 31. 15-4

Istotam izdelovanje oblek po najnovejši modi

TVORNICA ZLATNINE IN SREBRNINE
GATEJ & COMP. D. Z O. Z. CELJE

kupuje zlato in srebro
po dnevni ceni.

15-4

Uradnik lesne stroke

išče službe 5-3

pri kakem velikem podjetju, sprejme tudi službo kot skladiščnik. Vstop s 1. prosincem 1922. Naslov v upravnistvu.

MAKS ZABUKOVŠEK
modni salon za gospode
CELJE, CANKARJEVA CESTA ŠT. 2.

Se priporoča za jesensko in zimsko sezono. 6-4

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo
Ant. Jošta nast. 8-4

Franjo Dolžan
Celje, Kralja Petra cesta 8

se priporoča za izdelavo vsakovrstnih stavbenih in galanterijskih del. Kritje streh, zvonikov, popravila istih, naprava strelvodov itd. Izvršitev točna. Cene zmerno. Za izvršena dela se jamči.

Oglejte si 52-5
manufakturno trgovino

J. KUDISZ

Celje-Gaberje št. 16,
nasproli vojašnici Kralja Aleksandra.

Priporoča se vsem odjemalcem:
:: na drobno in debelo. ::
Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, cezir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Izdelovalnica sodavode in pokalic

Gaberje št. 8 pri Celju

nasproli vojašnice Kralja Aleksandra

se vsim cenjenim odjemalcem toplo priporoča. :: Postrežba točna in solidna.

15-4

A. M. BALDASIN.

Barva za obleke in platno!

Črna, modra, zelena, rujava, rdeča, bela in siva v najboljši kakovosti se zopet dobi v zavilkih po K 2.40. Razpošilja se vsaka množina po pošti ter se vsakemu naročilu dodane slovensko navodilo. 3-4

Karol Loibner, trgovec, Celje.

ŠPECERIJSKO BLAGO

se najcenejše kupi pri tvrdki:

ANTON MOČNIK, Celje

15-4

Glavni trg št. 8.

ZLATARSKA TVORNICA!

Izdelovanje srebrnine in zlatnine, špecialitetne doze za svalčice in smodke. — Občinstvu se toplo priporoča

IVAN BEUC, CELJE

Gosposka ulica. 26-4

Franc Čater

posestnik in lesni trgovec v CELJU
se priporoča 15-4

za nakup in prodajo vsakovrstnega lesa.

STOJAN HOLOBAR

slikarski mojster 4-4

CELJE, Kr. Petra cesta št. 10. Podr. Žalec
Prevzamem vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, gledaliških odrov po najnovejših, modernih, narodnih in svakovrstnih motivih.

Istotako izvršujem vsa plesarska in črkoslikarska dela na les, steklo pločevino i. t. d. — Vzorci vsakemu na vpogled. Cene zmerno. Izvršitev točna. 15-4

Stavbeno in pohištveno mizarstvo

Franjo Vehovar, Celje.

Prevzame vsakovrstna stavbena in pohištvena dela ter jih v najkrajšem času izgotovi. Velika zaloga vsakovrstnega pohištva. :: Delo solidno. :: Cene zmerno. :: Za blago se garantira. 15-4

TISKARNA A. RODE

Vizitke, poročna naznanila, zavilki, pisma, računi, bolete, vabila, lepaki, letaki, posmrtnice, cirkularji, stroškovniki, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah. :: Izdelovanje štampilj iz kavčuka.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela ceno in okusno.

CELJE, RAZLAGOVA ULICA 12.